ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΕΠΑΝΑΛ. ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

α. Σύμβαση Άγκυρας-Συμφωνία των Αθηνών: Ελληνοτουρκικές συμφωνίες που υπογράφηκαν έπειτα από διαπραγματεύσεις, η πρώτη τον Ιούνιο του 1925 και η δεύτερη τον Δεκέμβριο του 1926. Οι συμφωνίες αυτές ρύθμιζαν επίμαχα ζητήματα που δημιουργούσαν εντάσεις στις σχέσεις Ελλάδας-Τουρκίας μετά την υπογραφή της Σύμβασης ανταλλαγής πληθυσμών και της Συνθήκης ειρήνης της Λοζάνης, όμως δεν εφαρμόστηκαν ποτέ.

β. Γραφεία ανταλλαγής πληθυσμών: Ειδικές υπηρεσίες που ιδρύθηκαν κατά τόπους στην ελληνική επικράτεια για την αποτελεσματικότερη λειτουργία της Γενικής Διεύθυνσης Ανταλλαγής Πληθυσμών - η οποία είχε συσταθεί το 1924 για την υποστήριξη του έργου της ελληνικής αντιπροσωπείας στη Μικτή Επιτροπή Ανταλλαγής σχετικά με την εκτίμηση της αξίας των εκατέρωθεν περιουσιών των ανταλλάξιμων. Στα Γραφεία Ανταλλαγής Πληθυσμών υποβάλλονταν από τους πρόσφυγες οι δηλώσεις για την προσωρινή εκτίμηση των περιουσιών τους, προκειμένου να τους δοθεί κάποια προκαταβολή γι ’αυτές έπειτα από τον σχετικό έλεγχο των αιτήσεών τους.

γ. Σύμβαση εμπορίου, εγκατάστασης και ναυτιλίας: Μία από τις διπλωματικές πράξεις με τις οποίες ολοκληρώθηκε στις 30 Οκτωβρίου 1930 η Συμφωνία της Άγκυρας (της 10ης Ιουνίου 1930) μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας. Με τη σύμβαση αυτή δινόταν η δυνατότητα στους υπηκόους καθενός από τα δύο κράτη να ταξιδεύουν ή να εγκαθίστανται (με κάποιους περιορισμούς) στο έδαφος του άλλου κράτους.

ΘΕΜΑ Α2

α. Σωστό.
β. Λάθος.
γ. Λάθος.
δ. Λάθος.
ε. Σωστό.

ΘΕΜΑ Β1

Σχολικό βιβλίο, σελ. 165-166 << Η διάσταση προσφύγων και γηγενών… στη νέα τους πατρίδα**>>.**

ΘΕΜΑ Β2
Σχολικό βιβλίο, σελ. 168-169 << Η άφιξη των προσφύγων… και τη βιομηχανία έτοιμων ενδυμάτων**>>.**

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1
Αναφέρονται κατά σειρά τα ακόλουθα στοιχεία:

***Σχολικό βιβλίο: σελίδα 160 <<** Όπως είδαμε … από το κράτος υποδοχής**>>** - Συμπληρωματικά, από το κείμενο : << Για να γίνει, όμως, αυτή η προκαταβολή της αποζημίωσης στη νέα πατρίδα … έγινε μετά τον ξεριζωμό τους**>>.**

***Σχολικό βιβλίο και κείμενο:** Το έργο, λοιπόν της εκτίμησης της αξίας των εκατέρωθεν περιουσιών … που εγκαταλείφθηκαν ανέλαβε η Μικτή Επιτροπή. Ωστόσο, προαναφερόμενη κατάσταση επέβαλε την ανάγκη να εξευρεθεί τρόπος ώστε η εκτίμηση των ελληνικών ανταλλάξιμων περιουσιών στην Τουρκία να πραγματοποιηθεί στην Ελλάδα. Έτσι, για να βοηθήσει το έργο της ελληνικής αντιπροσωπείας, στη Μικτή Επιτροπή συστάθηκε το 1924 η Γενική Διεύθυνση Ανταλλαγής Πληθυσμών, που υπαγόταν στο Υπουργείο Γεωργίας. Για την αποτελεσματικότερη λειτουργία της, ιδρύθηκαν κατά τόπους Γραφεία Ανταλλαγής Πληθυσμών.

***Σχολικό βιβλίο: σελίδα 160 <<** Το έργο εκτίμησης των περιουσιών… την προκαταβολή αυτή**>>.**

***Σχολικό βιβλίο και κείμενο:** Η προσωρινή εκτίμηση των περιουσιών έγινε με βάση τις δηλώσεις που υποβλήθηκαν στα κατά τόπους Γραφεία Ανταλλαγής. Οι αιτήσεις των δικαιούχων θα εξετάζονταν από ειδικές επιτροπές προσφύγων, συμπατριωτών των ενδιαφερόντων, που γνώριζαν καλά την περιουσιακή κατάσταση των συντοπιτών τους πριν από την ανταλλαγή στην Τουρκία. Εάν οι αιτήσεις θεωρούνταν ανακριβείς, προβλεπόταν αναθεώρησή τους από ένα Ανώτατο Συμβούλιο. Καθορίστηκαν επίσης τα περιουσιακά στοιχεία για τα οποία καταβαλλόταν αποζημίωση. Η προκαταβολή θα δινόταν σ' εκείνους που δεν είχαν μέχρι τότε αποκατασταθεί.

Για την οριστική εκτίμηση των περιουσιών που εγκαταλείφθηκαν στην Τουρκία συστάθηκαν Πρωτοβάθμιες Επιτροπές Εκτίμησης και Δευτεροβάθμιες Επιτροπές για προβλήματα που ενδεχομένως θα ανέκυπταν. Από το εκτιμητικό έργο των 1.114 Πρωτοβάθμιων Επιτροπών συνάγεται ότι η ελληνική περιουσία που εγκαταλείφθηκε στην Τουρκία ήταν πολλαπλάσιας αξίας της αντίστοιχης μουσουλμανικής (<<ανέρχεται σε 302.527.450 λίρες Τουρκίας…12.500.000.000 δρχ.>>), γεγονός που δυσχέραινε ιδιαίτερα την αποζημίωσή της. Έτσι, με την πάροδο του χρόνου η ολοκλήρωση του έργου της εκτίμησης των περιουσιών φαινόταν όλο και πιο μακρινή. Το έργο ήταν τεράστιο και επιπλέον όλη η διαδικασία υπονομευόταν από την τουρκική πλευρά.

Κείμενο:** << Οι αποζημιώσεις, όμως, ρυθμίστηκαν σε άλλη βάση … απέναντι στους πρόσφυγες **>>.

Σχολικό βιβλίο: σελίδα 162 <<** Ο συμψηφισμός όμως των ανταλλάξιμων …των μουσουλμάνων της Ελλάδας**>>.

ΘΕΜΑ Δ1
Αξιοποιούνται τα ακόλουθα στοιχεία :

Σχολικό βιβλίο: σελίδα 161 <<** Στις 10 Ιουνίου 1930 …στο έδαφος του άλλου κράτους**>>.

***Από το κείμενο Α, οι ιδιαίτερες αναφορές :**
- στους όρους της Συμφωνίας της Άγκυρας που αφορούσαν: α) στον συμψηφισμό των περιουσιών τόσο των ανταλλάξιμων όσο και των μη ανταλλάξιμων, β) στην υποχρέωση της Ελλάδας να καταβάλει στην Τουρκία χρεωστικό υπόλοιπο (πάνω από 400.000 λίρες Αγγλίας) ως αντάλλαγμα για την απόδοση από την Τουρκία στους Έλληνες της Κωνσταντινούπολης των καταπατημένων κτημάτων τους.
- στην αποτίμηση της Συμφωνίας, που ήταν αφενός αρνητική για την Ελλάδα, καθώς βάρυνε εμφανώς προς όφελος της Τουρκίας, και αφετέρου θετική, καθώς με αυτήν επιτυγχανόταν η οριστική εκκαθάριση των οικονομικών διαμφισβητήσεων και προωθούνταν αποφασιστικά η πολιτική συνεννόηση των δύο χωρών.
- στο περιεχόμενο του Συμφώνου φιλίας, ουδετερότητας και διαιτησίας, το οποίο προστάτευε τα συμβαλλόμενα μέρη απαγορεύοντας τη συμμετοχή του καθενός σε οποιονδήποτε πολιτικό ή οικονομικό συνασπισμό που θα στρεφόταν εναντίον του άλλου.
- στο περιεχόμενο του Πρωτοκόλλου για τον περιορισμό των ναυτικών εξοπλισμών, στο οποίο προβλεπόταν η έγκαιρη ενημέρωση της ελληνικής και της τουρκικής κυβέρνησης για κάθε προβλεπόμενη παραγγελία εκ μέρους τους ναυτικής μονάδας, ώστε να προληφθεί ο μεταξύ τους ανταγωνισμός με τη φιλική ανταλλαγή απόψεων.

***Από το κείμενο Β,** η ιδιαίτερη αναφορά στον ευνοϊκό για την Ελλάδα χαρακτήρα της εμπορικής σύμβασης που υπέγραψε με την Τουρκία, λόγω του ότι περιλάμβανε διατάξεις**:**
- για τις εισαγωγές κονιάκ και σαπουνιού.
- για την εφαρμογή της αναπροσαρμογής του δασμολογίου.
- για την αναγνώριση της ισότητας ανάμεσα στους Έλληνες και στους Τούρκους υπηκόους και στις δύο χώρες.